

INNEHÅLL

Förord	7
Hur gick det sen?	12
Smet från ett hopplöst uppdrag	18
Från trädgården till stan	25
O, sa ormen	32
Fördomar	36
Rädd för döden eller livet	44
Ogräs	50
Så himla orättvist	54
Dörren står på glänt	61
En alldeles vanlig människa	66
Med himlen är det	73
När himlen slösar	78
Inga dolda talanger	81
Vår beredskap är god	90
Tredje dagens hemlighet	95
Förrädaren Judas	99
Tomas och hans tvivel	108
Det där med julen	113
Vår Herre och räven	120
Martyrer	122
Helgon är också människor	127
Dödssynder – något det skämtats med	136
Högmod går före fall	143
Girighet – roten till allt ont	150
Kättja kan leda till snedsprång	156
Avund leder till bitterhet	164

Tidigare utgivna i samma serie på GAudete förlag

*Curlingmammor, självmordsbombare, detektiver och feminister –
Konsten att se vad det verkligen står, 2012*

*Allt är faktiskt inte Guds fel
– Lite har vi oss själva att skylla, 2013*

© Jan Carlqvist och GAudete förlag
Bibelcitaten är hämtade ur Bibel 2000, © Svenska bibelsällskapet
Boken är tryckt med bidrag från Pro Fide et Christianismo
(Kyrkoherde Nils Henrikssons Stiftelse).
Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt.
Kopiering är förbjuden.
Illustrationer: Neil Hourihan
Grafisk form: Eva Lena Johansson
Tryck:: ??? 2014
Distribution: GAudete förlag
Pålsjögatan 71 b, 254 40 Helsingborg
Tel. 042-37 48 10
E-post: anna@malmberg.org
www.gaudete.se
isbn 978-91-86577-46-9

Frosseri är svalgets synd	169
Vrede tål att skrattas åt	174
Lättja är att vara passiv	185
Så slipper man sitt straff	191
Slutord	197

FÖRORD

En söndag blev jag ombedd att predika i Djurgårdskyrkan på Djurgården i Stockholm. Jag hade då ingen församlingstjänst utan tjänstgjorde i rikskyrkan. Men då och då hoppade jag in, när någon församling saknade en präst. I just Djurgårdskyrkan hade man några månader tidigare haft en ”falsk” präst – det vill säga en man som utgett sig för att vara präst. Jag hade läst om det i tidningarna, men inte tänkt så mycket på det.

Eftersom jag var en smula osäker på var på Djurgården kyrkan låg, så startade jag extra tidigt hemifrån för att vara säker på att komma i tid. Det visade sig att jag hittade kyrkan med en gång, och att jag hade gott om tid innan gudstjänsten skulle börja. Men eftersom kyrkan var öppen, med kyrkporten på vid gavel, så gick jag in och letade upp sakristian som jag brukade göra.

Då jag kom in i sakristian träffade jag kyrkvaktmästaren, som satt där och väntade. Vi hälsade, och jag gav honom en lapp där jag skrivit upp psalmerna vi skulle sjunga. Kyrkvaktmästaren tog emot lappen och satt kvar på stolen utan att göra sig någon brådska. Han tittade lite på psalmlappen och sa sedan:

– Vet du om att vi har haft en falsk präst här?

Jovisst, det erinrade jag mig då. Och så fortsatte kyrkvaktmästaren:

– Jag såg med detsamma att det inte var någon riktig präst.

Han spände ögonen i mig och jag blev en smula orolig. Aldrig tidigare hade jag varit i den där kyrkan. Så för mannen i sakristian måste jag vara en främling. Kanske såg han nu en falsk präst i alla nya som kom dit. Jag insåg också, att jag inte hade några papper med mig, som kunde styrka att jag var prästvigd. Mitt gamla körkort skulle inte heller duga, bortsett från att knappast ens min mamma skulle känna igen

ynglingen på fotot. För ett ögonblick fruktade jag, att mannen i sakristian skulle ringa polisen, så att de stormade in mitt under gudstjänsten.

Det var många tankar som då snurrade i huvudet. Men mest av allt undrade jag hur kyrkvaktmästaren hade kunnat se att det var en falsk präst. Vad hade väckt hans misstänksamhet?

– Den där falske prästen, gjorde han bort sig i liturgin? frågade jag och var noga med att få med alla facktermerna.

– Jag menar vände han sig fel och så där? Stod han vänd mot församlingen när han skulle vara vänd mot altaret? fortsatte jag.

– Nej då, menade kyrkvaktmästaren. Sådana fel gjorde han inte.

Där fick jag! För gudstjänstordningen kunde jag. Men tydligen kunde också en falsk präst vända sig mot altaret respektive församlingen på ett riktigt sätt. Vad kunde det då ha varit, som fått kyrkvaktmästaren att bli misstänksam?

– Men sången då? undrade jag, väl medveten om att på den punkten var jag själv tämligen skral. Och för min inre syn såg jag redan polisbilarna efter bara några stavelser på ”Sänd ditt ljus och din sanning”. Tänk om det var på den punkten den falske prästen avslöjats.

– Nej, sa kyrkvaktmästaren. Inte var det nått fel på hans sång. Tvärtom! Han var en riktig baddare på att sjunga. Faktum är att vi nog inte har haft en bättre sångare.

Mitt mod sjönk. Inte det liturgiska och inte sångförmågan. Återstod egentligen bara predikan. Jag tänkte på min egen, som jag knåpat med till den här söndagen. Den var kanske i originellaste laget, tänkte jag och sa lite modstulet:

– Var det så att han predikade lite underligt?

– Nej, fortsatte kyrkvaktmästaren. Inte var det nått fel på hans predikningar. Han predikade mycket bra.

Alltså inte liturgin, inte sången och inte heller predikan!

Vad var det då som fått denne skarpsynte man att avslöja den falske prästen? Jag var tvungen att fråga direkt ut.

– Jo, en riktig präst gör som pastorn gjorde, förklarade vaktmästaren och nickade vänligt mot mig.

– Han kommer in här i sakristian i god tid, fortsatte han, och slår sig ned här innan gudstjänsten ska börja och pratar precis som vi två gör nu.

Jag andades ut. I kyrkvaktmästarens ögon var jag alltså inte klassad som en falsk präst. Men kyrkvaktmästaren var inte färdig. Han hade mer att säga. Och det han sedan sa, kom som en kalldusch för mig.

– Nej, fortsatte kyrkvaktmästaren. Så gjorde minsann inte den där falske prästen. Han kom visserligen också i god tid, innan gudstjänsten skulle börja, men han gick inte in här i sakristian. Istället la han ifrån sig sina gudstjänstböcker på trappan härute och började prata med fyllona som går och driver här utanför ...

Jag skämdes! Jag tror att jag sällan skämts så mycket. Jag skämdes över att ha blivit klassad som en ”riktig” präst. Och jag skäms återigen, nu när jag erinrar mig den här historien, som dessvärre är sann till punkt och pricka. Jag skäms över att jag den gången klarade mig från kyrkvaktmästarens dom. Hur mycket hellre skulle jag inte vilja ha varit en ”falsk” präst.

Men jag lärde mig mycket den gången om vad som är falskt, och vad som är äkta. Och när så småningom gudstjänsten där på Djurgården var över, åkte jag hem och skrev ner vad jag nyss varit med om. Jag ville till varje pris inte glömma den lektion jag fått. Och medan jag skrev började jag fundera. Hade kyrkvaktmästaren lite försynt velat lära mig något? Vilde han påpeka för mig, att jag inte borde sitta där i sakristian och småprata? Antydde han på ett fint sätt, att utanför kyrkan fanns de människor som jag borde bry mig om?

Jag vet inte. Det blev aldrig av att ringa honom och fråga. Därför vet jag än idag inte om han menade, att jag gjorde fel

eller inte. Det är svaret på frågan hur det gick sen. Inte heller vet jag hur det sen gick för den falske prästen. Jag vet inte ens om han dömdes för något brott. Men han har alltsedan den dagen varit min obekante vän.

Hur gick det sen är en fråga, som jag ofta haft anledning att ställa mig under min bibelläsning. Många gånger slutar historierna väl abrupt och lämnar mig som bibelläsare i okunnighet om fortsättningen. I denna boks första kapitel tar jag upp det kanske mest flagranta exemplet. Men det finns många fler. Av ett bestämt skäl pekar jag bara på en del av Bibelns ”ofullbordade” i några andra kapitel. Det gäller till exempel profeten Jona, vars vidare öden jag gärna velat följa.

Skälet till att jag mycket medvetet har avstått från att avslöja mina egna tankar om fortsättningen är, att det är min förhoppning, att den som läser detta ska inspireras till att fundera själv. Varför inte välja ut en biblisk person och följa dennes vidare öden så långt det går, och där informationen tar slut fundera själv en smula? Vi vet ju att man redan tidigt i kristendomens historia, genom legender och annat, upplyste de kristna om vad som hände sen med bibliska gestalter som Maria Magdalena, Tomas, stjärntydarna och officeren på Golgata (han som fick namnet Longinus).

En del bibliska personers vidare öden berättas det om redan i Bibeln. Petrus och Paulus, Jakob och Stefanos, för att bara nämna några, hör till de gestalter, som vi får följa i deras vidare öden i till exempel Apostlagärningarna. Men Jesu mor, Maria, försvinner ganska snabbt ur handlingen. Om hennes himmelfärd säger Bibeln inte ett ord. Den fortsättningen har någon annan berättat.

Så hur gick det sen? Ta gärna med den frågan under bibelläsningen. Det kan vitalisera ett bibelsamtal över middagsbordet eller i en bibelstudiegrupp. Lyssna på varandra och tänk själva! Själv skulle jag bra gärna velat följa Kain på hans väg till en ny familj. Och hur fortsatte livet för Potifars hustru? Plå-

gades hennes samvete någonsin av skuldkänslor för vad hon orsakat Josef? Och hur hade Josef och hans bröder det i landet Gosen? Kom de överens?

Jag skulle kunna ge massor av fler exempel. Men varför inte fundera själv? Eller tillsammans med andra?

Denna bok blir den tredje och sista i min serie essäer eller kåserier (som någon skrev) om Bibeln. Arbetet har fyllt mig med glädje, och jag hoppas att även några andra kan ha funnit lite glädje. Men viktigast av allt är att fler ska ha upptäckt vilken källa Bibeln är. Ur den källan kan man verkligen ösa!

Vingåker sommaren 2014
Jan Carlquist

Hemsida:
www.jancarlquist.se